

**KEMENTERIAN PERPADUAN NEGARA
JABATAN PERPADUAN NEGARA
DAN INTEGRASI NASIONAL**

**PANDUAN PENGUBALAN
ATAU PINDAAN UNDANG-UNDANG**

**KEMENTERIAN PERPADUAN NEGARA
JABATAN PERPADUAN NEGARA
DAN INTEGRASI NASIONAL**

**PANDUAN PENGUBALAN
ATAU PINDAAN UNDANG-UNDANG**

Diterbitkan oleh:

Institut Kajian dan Latihan Integrasi Nasional
Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional
Aras 7, Blok E2, Komplek E,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
62502 Putrajaya
Tel: 03-88837000

Laman Sesawang: <https://www.jpnin.gov.my>

Panduan Penggubalan Atau Pindaan Undang-undang

Cetakan Pertama: Tahun 2025

e ISBN 978-967-13398-2-4

Hak Cipta Terpelihara.

Semua hak cipta terpelihara. Tiada mana-mana bahagian dari penerbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan dalam bentuk yang boleh diperoleh semula atau disiarkan dalam sebarang bentuk dengan apa jua elektronik, mekanikal, fotokopi, rakaman dan/atau sebaliknya tanpa mendapat izin daripada Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional.

ISI KANDUNGAN

SINGKATAN PRAKATA	iii iv-v
BAHAGIAN 1: PENGENALAN	1
Objektif	2
Definisi	2
Penggubalan Perundangan	2
Pindaan Perundangan	3
Proses Penggubalan Perundangan	3
Proses Pindaan Perundangan	4
Senarai Tanggungjawab dan Tindakan	5
Proses Kerja Penggubalan/Pindaan Perundangan	7
BAHAGIAN 2: PRINSIP ASAS PENGGUBALAN/PINDAAN PERUNDANGAN	9
Prinsip Asas	10
Semakan dan Pengemaskinian Perundangan	10
Tahap Keutamaan Penggubalan/Pindaan Perundangan	12
BAHAGIAN 3: PERSETUJUAN/KELULUSAN DASAR	15
Pengenalan	16
Proses Penyediaan Kertas Dasar/Konsep	16
Kelulusan Dasar Jemaah Menteri/Majlis Berkaitan	19
BAHAGIAN 4: PENYEDIAAN DRAF RANG UNDANG-UNDANG	21
Pengenalan	22
Peringkat Kajian Impak	22
Peringkat Semakan Rang Undang-Undang	23
BAHAGIAN 5: PERSETUJUAN/KELULUSAN RANG UNDANG- UNDANG	25
Peringkat Pembentangan Rang Undang-Undang	26
Persetujuan/Kelulusan Majlis di Peringkat Persekutuan yang berkaitan	26
BAHAGIAN 6: PEMBERITAHUAN/PEMBENTANGAN RANG UNDANG- UNDANG DI PARLIMEN	27
Pencetakan Naskhah Biru (<i>Blue Bill</i>) dan Pembentangan di Parlimen	28
Kelulusan Parlimen dan Perkenan Diraja	29
Pewartaan	30
BAHAGIAN 7: PEMAKAIAN	31
Tarikh Kuat Kuasa dan Pemakaian Panduan	32

SENARAI JADUAL

Jadual 1	: Senarai Pihak Bertanggungjawab Serta Tanggungjawab/Tindakan Berkaitan	5
Jadual 2	: Tahap-tahap Keutamaan Kategori Penggubalan/Pindaan Perundangan	13
Jadual 3	: Peringkat/Platform Kelulusan Penggubalan/Pindaan Perundangan	16

LAMPIRAN

LAMPIRAN A	: CARTA ALIR PROSES PENGGUBALAN PERUNDANGAN	34
LAMPIRAN B	: CARTA ALIR PROSES PINDAAN PERUNDANGAN	35
LAMPIRAN C	: CONTOH CARTA PERBATUAN PENGGUBALAN/PINDAAN	36
LAMPIRAN D	: CONTOH JADUAL CADANGAN PENGGUBALAN PERUNDANGAN BAHARU	37
LAMPIRAN E	: CONTOH JADUAL CADANGAN PINDAAN PERUNDANGAN	38
LAMPIRAN F	: CONTOH BORANG PEMBERITAHUAN RANG UNDANG-UNDANG	39

SINGKATAN

BDPS	:	Bahagian Dasar dan Perancangan Strategik
BKPP	:	Bahagian Kabinet, Perlembagaan dan Perhubungan Antara Kerajaan
DBKL	:	Dewan Bandaraya Kuala Lumpur
JPM	:	Jabatan Perdana Menteri
JPN	:	Jabatan Peguam Negara
KSU	:	Ketua Setiausaha
MJM	:	Memorandum Jemaah Menteri
PUU	:	Penasihat Undang-Undang
RIA	:	<i>Regulatory Impact Assessment</i>
RUU	:	Rang Undang-Undang
KPN	:	Kementerian Perpaduan Negara
MPN	:	Majlis Perwakilan Negara
BHEUU	:	Bahagian Hal Ehwal Undang-Undang
IKLIN	:	Institut Kajian dan Latihan Integrasi Nasional

PRAKATA

*Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh,
Salam Perpaduan & Salam Malaysia Madani,*

Syukur ke hadrat Ilahi kerana dengan limpah rahmat dan kurnia-Nya, Institut Kajian dan Latihan Integrasi Nasional (IKLIN) telah berjaya menyempurnakan penerbitan Buku Panduan Penggubalan Atau Pindaan Undang-Undang yang merupakan rujukan asas kepada proses pindaan dan penambahbaikan perundangan yang ada di Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional.

Penghasilan Buku Panduan Penggubalan atau Pindaan Undang-Undang merupakan satu komitmen untuk memastikan kita sentiasa bersedia terhadap perubahan semasa. Buku panduan ini mengandungi Prosedur Operasi Standard (SOP) bagi proses penggubalan atau pindaan sebarang akta atau perundangan subsidiari yang diletakkan di bawah fungsi jabatan. Adanya aliran proses kerja yang jelas pastinya akan banyak membantu dalam memastikan gerak kerja yang cekap dan pantas.

Semoga Buku Panduan Penggubalan Atau Pindaan Undang-Undang ini dapat memberi manfaat dan menjadi panduan kepada para pegawai Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional, sekali gus akan dapat melancarkan penyampaian perkhidmatan secara efektif dan efisien kepada rakyat di negara ini.

Sekian, terima kasih.

Dato' Haji Che Roslan bin Che Daud

Ketua Pengarah

Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional (JPNIN)

PRAKATA

*Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh,
Salam Perpaduan & Salam Malaysia Madani,*

Dengan penuh kesyukuran, saya merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua pihak yang telah menjayakan penerbitan *Buku Panduan Penggubalan atau Pindaan Undang-Undang* ini. Penerbitan ini mencerminkan komitmen berterusan Institut Kajian dan Latihan Integrasi Nasional (IKLIN) dalam memperkukuh tadbir urus dan kefahaman perundangan dalam Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional (JPNIN).

Saya amat berbangga kerana IKLIN telah berjaya menghasilkan buku panduan ini sebagai satu-satunya dokumen rujukan rasmi yang menyeluruh bagi proses penggubalan atau pindaan undang-undang di peringkat jabatan. Ia bukan sahaja mendukung usaha pembudayaan ilmu dalam perkhidmatan awam, malah turut menjadi bukti bahawa institusi latihan seperti IKLIN mampu menyumbang secara langsung kepada pembentukan dasar dan kerangka perundangan negara.

Buku panduan ini disusun dengan teliti, merangkumi *Prosedur Operasi Standard (SOP)* yang lengkap dan aliran kerja yang jelas, bermula dari peringkat perancangan, penyediaan draf, semakan dalaman, konsultasi sehinggalah ke proses kelulusan serta pewartaan. Ia dihasilkan bagi memudahkan semua pegawai yang terlibat untuk melaksanakan tugas berkaitan secara sistematik, efisien dan mematuhi kehendak perundangan.

Harapan saya adalah agar buku panduan ini digunakan secara meluas sebagai rujukan utama dalam urusan berkaitan dasar dan perundangan di jabatan serta menjadi asas penting dalam menyokong penyampaian perkhidmatan yang lebih cekap, telus dan berimpak tinggi.

Sekian, terima kasih.

Puan Suraya Wen

Pengarah

Institut Kajian dan Latihan Integrasi Nasional (IKLIN)

Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional (JPNIN)

BAHAGIAN 1

Pengenalan

Objektif

Panduan ini disediakan dengan tujuan untuk menggariskan tatacara serta proses kerja bagi menggubal atau meminda perundangan di bawah fungsi Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional (JPNIN).

Definisi

Undang-Undang

- 1.1 Satu set peraturan yang ditetapkan oleh kerajaan bagi tujuan mentadbir negara. Antara lainnya undang-undang memperuntukkan fungsi serta kuasa yang boleh dilaksanakan oleh mana-mana agensi oleh kerajaan.
- 1.2 Perundangan utama, termasuklah sebarang akta pindaan di peringkat Persekutuan merupakan undang-undang yang diperbuat oleh badan perundangan Persekutuan iaitu Parlimen seperti diperuntukkan dalam Perkara 44 Perlembagaan Persekutuan.
- 1.3 Manakala perundangan subsidiari ialah undang-undang yang disediakan oleh eksekutif di bawah kuasa yang diwakilkan kepada mereka oleh badan perundangan yang memberi kesan penuh kepada peruntukan akta. Menurut Seksyen 3 Akta Tafsiran 1948 & 1967 [Akta 388], perundangan subsidiari mempunyai kesan perundangan berdasarkan Akta, Enakmen atau Ordinan yang berkaitan.
- 1.4 Senarai perundangan utama di bawah kawalan serta penyeliaan JPNIN, seperti diperuntukkan dalam Perintah Menteri-Menteri Kerajaan Persekutuan (No. 3) 2020 [P.U. (A) 201/2020], Akta Rukun Tetangga 2012 [Akta 751].

Penggubalan Perundangan

- 1.5 Penggubalan perundangan ialah suatu proses menterjemah sesuatu dasar kerajaan yang menyentuh hak, obligasi dan liabiliti semua pihak yang terlibat agar menjadi kenyataan dalam bentuk undang-undang.
- 1.6 Proses ini melibatkan keputusan dasar kerajaan sama ada untuk mewujudkan undang-undang yang baharu atau melaksanakan penyatuan undang-undang sedia ada.

Pindaan Perundangan

- 1.7 Pindaan perundangan bermaksud proses meminda undang-undang sedia ada, sama ada dengan memasukkan proviso atau peruntukan baharu, memotong atau menggugurkan sebarang proviso, memasukkan perkataan baharu atau membetul atau menambah baik sesuatu peruntukan.
- 1.8 Proses ini dilaksanakan bagi menterjemahkan hala tuju perundangan serta pentadbiran kerajaan semasa untuk menambah baik dan/atau memperkukuhkan perundangan sedia ada.

Proses Penggubalan Perundangan

- 1.9 Dalam merangka sesuatu undang-undang, suatu kajian yang komprehensif harus dilaksanakan berhubung cadangan perundangan terutamanya untuk mengenal pasti kesannya kepada ekonomi dan sosial. Selain daripada isu-isu berhubung pelaksanaan serta penguatkuasaannya kelak.
- 1.10 Perundingan serta perbincangan dengan semua pihak yang berkepentingan yang mungkin terdiri daripada pemegang taruh seperti yang disenaraikan berikut:
 - 1.10.1 Kementerian/Agensi Kerajaan lain yang berkaitan (*stakeholder*) terutamanya agensi pusat seperti Jabatan Peguam Negara (JPN) di bawah Jabatan Perdana Menteri (JPM);
 - 1.10.2 Pihak bukan kerajaan, Badan-Badan Bukan Kerajaan yang berkaitan serta pihak orang awam yang mungkin akan terkesan dengan perundangan yang bakal digubal.

- 1.11 Penglibatan JPN terutamanya, dalam proses penggubalan perundangan adalah amat penting, demi mengelakkan berlakunya salah tafsir atau persepsi serta mengkaji kemungkinan sebarang implikasi negatif berikutan penggubalan serta pelaksanaan dan penguatkuasaan undang-undang yang dicadangkan tersebut.

Proses Pindaan Perundangan

- 1.12 Sebelum pindaan ke atas sebarang perundangan utama atau subsidiari dilaksanakan, JPNIN perlu menimbang serta memastikan sama ada pindaan adalah benar-benar diperlukan ataupun tindakan pentadbiran sudah memadai bagi menangani sebarang masalah atau isu yang berbangkit.
- 1.13 Pindaan perundangan tidak boleh **dianggap sebagai jalan keluar yang mudah bagi menyelesaikan sesuatu isu atau bagi memenuhi hasrat mana-mana pihak yang berkaitan**. Tindakan pindaan perundangan adalah langkah terakhir apabila semua pilihan dan/atau kaedah pentadbiran yang dipertimbangkan tidak berupaya mengatasi masalah atau menyelesaikan isu yang dihadapi. Perancangan pindaan perundangan juga perlu mengambil kira kemampuan sumber guna tenaga dan kewangan dalam melaksanakannya.
- 1.14 Selain itu, kajian serta perundingan dan perbincangan seperti mana dalam proses penggubalan perundangan (seperti dinyatakan di perenggan 1.10 hingga 1.12) haruslah turut dilaksanakan sebelum sebarang pindaan perundangan boleh dilaksanakan.

Senarai Tanggungjawab dan Tindakan

- 1.15 Senarai pihak yang bertanggungjawab dalam sebarang proses penggubalan/ pindaan perundangan serta tanggungjawab dan tindakan yang berkaitan adalah seperti disenaraikan dalam Jadual 1.

Jadual 1: Senarai Pihak Bertanggungjawab Serta Tanggungjawab/Tindakan Berkaitan

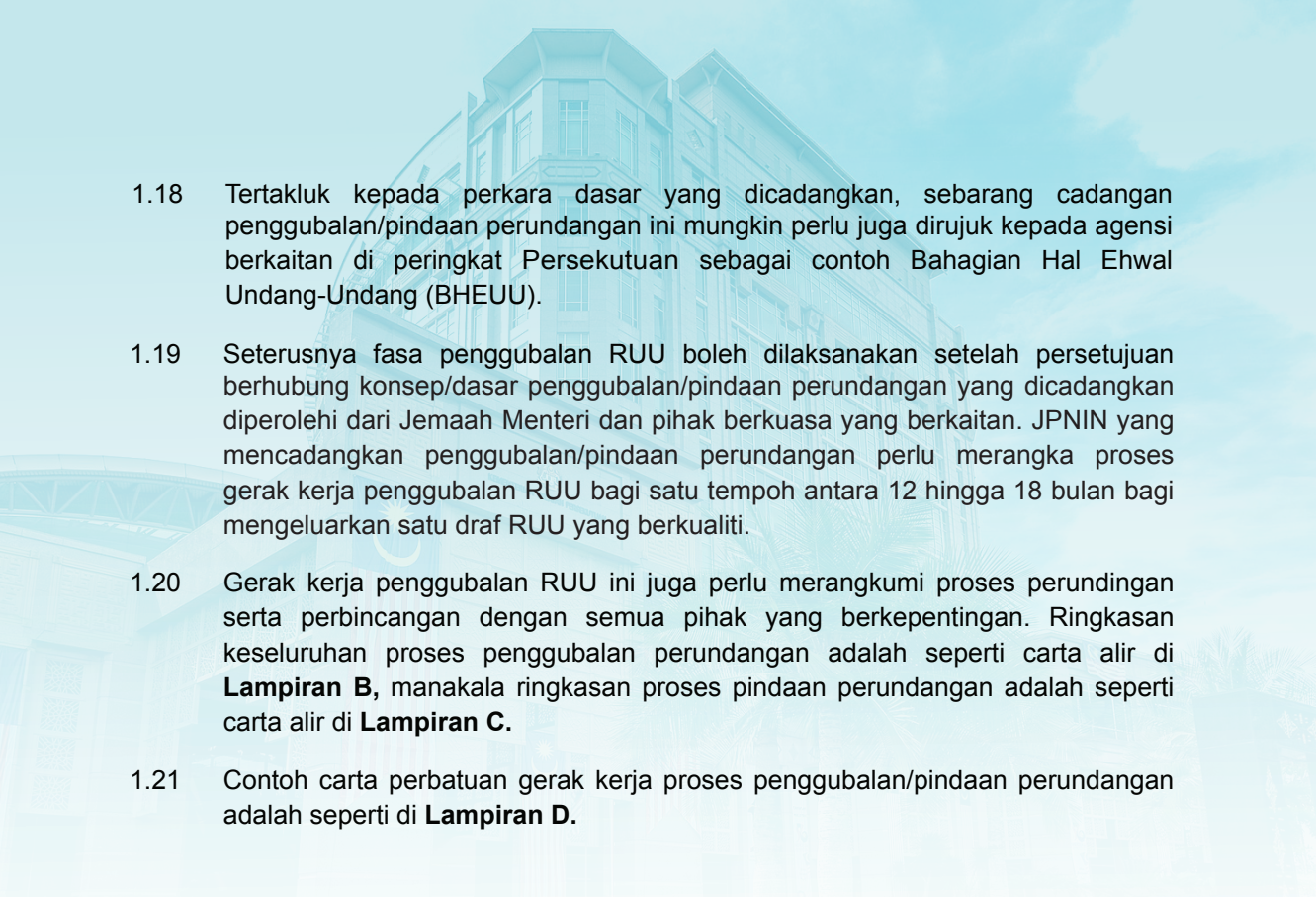
Pihak Bertanggungjawab	Tanggungjawab/Tindakan
Bahagian berkaitan yang mencadangkan penggubalan/pindaan perundangan berkaitan	a) Melaksanakan tindakan berkaitan berdasarkan cadangan penggubalan/pindaan perundangan yang dicadangkan atau berdasarkan arahan yang diterima, seperti berikut; i. Merancang jadual pelaksanaan bagi tindakan yang berkaitan dalam proses penggubalan atau perundangan; ii. Menyediakan matriks justifikasi peruntukan perundangan (bagi cadangan penggubalan penggubalan baharu) atau matriks perbandingan peuntukan asal dengan peruntukan pindaan (bagi cadangan pindaan); iii. Menyediakan draf awal kertas dasar/ konsep untuk tujuan pertimbangan dan persetujuan Pengurusan Tertinggi JPNIN, KPN dan Jemaah Menteri (bagi penggubalan/pindaan perundangan utama); dan iv. Menjadi ahli tetap dalam proses penetapan dasar serta penggubalan RUU baharu/pindaan.

Pihak Bertanggungjawab	Tanggungjawab/Tindakan
Bahagian berkaitan yang mencadangkan penggubalan/pindaan perundangan berkaitan (<i>sambungan</i>)	b) Mengkaji serta mentafsir isu perundangan berkaitan sepanjang proses penggubalan/pindaan perundangan. c) Menyediakan sebarang maklum balas atau ulasan ke atas mana-mana persoalan yang berbangkit berhubung isu dasar penggubalan/pindaan perundangan yang dicadangkan. d) Membantu Menteri Perpaduan Negara semasa pembentangan RUU penggubalan/pindaan di Parlimen (bagi perundangan utama sahaja).
Bahagian Dasar dan Perancangan, JPNIN/ Bahagian Dasar dan Hubungan Antarabangsa Kementerian Perpaduan Negara (KPN)	a) Menyelaraskan pelaksanaan tindakan berkaitan berdasarkan cadangan penggubalan/perundangan yang dicadangkan termasuk pelaksanaan kajian serta proses rundingan. b) Menyelaraskan penyediaan kertas dasar konsep untuk tujuan pertimbangan dan persetujuan Pengurusan Tertinggi JPNIN, KPN dan Jemaah Menteri (bagi penggubalan/pindaan perundangan utama). c) Menyelaraskan penyediaan sebarang maklum balas atau ulasan ke atas mana-mana persoalan yang berbangkit berhubung isu dasar penggubalan/pindaan perundangan yang dicadangkan. d) Menyelaraskan penyediaan input Menteri Perpaduan Negara bagi pembentangan RUU penggubalan/pindaan di Parlimen (bagi perundangan utama sahaja).
Penasihat Undang-Undang Kementerian Perpaduan Negara (KPN)	a) Memberi nasihat serta pandangan dari segi perundangan dan interpretasi undang-undang kepada JPNIN yang mencadangkan penggubalan/pindaan perundangan.

Pihak Bertanggungjawab	Tanggungjawab/Tindakan
PUU KPN (sambungan)	b) Menasihatkan JPNIN yang mencadangkan penggubalan/perundangan serta Bahagian Dasar dan Perancangan, JPNIN/Bahagian Dasar dan Hubungan Antarabangsa Kementerian Perpaduan Negara (KPN) semasa peringkat penyediaan kertas dasar/konsep dan semasa peringkat penggubalan RUU perundangan baharu/pindaan. c) Menjadi penghubung utama antara KPN/agensi dengan JPN terutamanya berhubung isu berbangkit dalam proses penggubalan RUU. d) Menyediakan input teks ucapan pembentangan RUU di Parlimen oleh Menteri Perpaduan Negara.

Proses Kerja Penggubalan/Pindaan Perundangan

- 1.16 Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional mencadangkan penggubalan/pindaan perundangan perlu menasihati Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara serta Pengurusan Tertinggi JPNIN/KPN. Keputusan dasar dari Ketua Setiausaha (KSU), Kementerian Perpaduan Negara (KPN) dan seterusnya dari Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara perlu diperolehi sebelum tindakan susulan sewajarnya boleh diambil. Dalam hubungan ini, satu kertas konsep mengenai dasar penggubalan/pindaan perundangan yang dicadangkan perlu dibentangkan atau dikemukakan kepada Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara untuk pertimbangan serta persetujuan oleh pihak yang mencadangkan penggubalan/pindaan perundangan tersebut. Sewajarnya kajian komprehensif berhubung perkara ini perlu dilaksanakan sebagai asas kepada cadangan yang dikemukakan.
- 1.17 Setelah persetujuan dasar Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara diperolehi JPNIN yang mencadangkan penggubalan/pindaan perundangan perlu menyediakan draf awal MJM kertas konsep bagi mendapatkan persetujuan dasar dari Jemaah Menteri berhubung penggubalan/pindaan yang dicadangkan.

-
- 1.18 Tertakluk kepada perkara dasar yang dicadangkan, sebarang cadangan penggubalan/pindaan perundangan ini mungkin perlu juga dirujuk kepada agensi berkaitan di peringkat Persekutuan sebagai contoh Bahagian Hal Ehwal Undang-Undang (BHEUU).
- 1.19 Seterusnya fasa penggubalan RUU boleh dilaksanakan setelah persetujuan berhubung konsep/dasar penggubalan/pindaan perundangan yang dicadangkan diperolehi dari Jemaah Menteri dan pihak berkuasa yang berkaitan. JPNIN yang mencadangkan penggubalan/pindaan perundangan perlu merangka proses gerak kerja penggubalan RUU bagi satu tempoh antara 12 hingga 18 bulan bagi mengeluarkan satu draf RUU yang berkualiti.
- 1.20 Gerak kerja penggubalan RUU ini juga perlu merangkumi proses perundingan serta perbincangan dengan semua pihak yang berkepentingan. Ringkasan keseluruhan proses penggubalan perundangan adalah seperti carta alir di **Lampiran B**, manakala ringkasan proses pindaan perundangan adalah seperti carta alir di **Lampiran C**.
- 1.21 Contoh carta perbatuan gerak kerja proses penggubalan/pindaan perundangan adalah seperti di **Lampiran D**.

BAHAGIAN 2

PRINSIP ASAS PENGGUBALAN / PINDAAN PERUNDANGAN

Prinsip Asas

- 2.1 Kuasa menggubal/meminda perundangan di peringkat Kerajaan Persekutuan terletak pada Parlimen Negara yang terdiri daripada Yang di-Pertuan Agong dan Dewan Rakyat.
- 2.2 Perkara ini termaktub dalam Perkara 44 Perlembagaan Persekutuan yang mana menyatakan:

"Kuasa perundangan Persekutuan hendaklah terletak hak pada Parlimen yang hendaklah terdiri daripada Yang di-Pertuan Agong dan dua Majlis Parlimen yang dikenali sebagai Dewan Negara dan Dewan Rakyat."

Semakan dan Pengemaskinian Perundangan

- 2.3 Jawatankuasa Semakan dan Pengemaskinian Perundangan JPNIN akan menyemak serta seterusnya merancang program pindaan perundangan yang terletak di bawah kawalan dan penyeliaan JPNIN seperti disenaraikan dalam P.U. (A) 201/2020 yang diwujudkan oleh peruntukan Seksyen 2, Akta Fungsi - Fungsi Menteri 1969 [Akta 2].
- 2.4 Terma rujukan utama Jawatankuasa tersebut adalah seperti berikut:
 - 2.4.1 Meneliti serta membuat semakan semula penyelarasan dasar kerajaan, terutamanya dasar JPNIN yang mempunyai hubungan kait dengan mana-mana perundangan utama atau perundangan subsidiari dengan mengkaji keperluan sama ada menggubal perundangan baharu atau meminda perundangan sedia ada yang berkuatkuasa;
 - 2.4.2 Menentukan tahap keutamaan sebarang cadangan penggubalan/pindaan perundangan yang telah dirancang; dan
 - 2.4.3 Memantau tindakan serta status pelaksanaan penggubalan/pindaan perundangan yang sedang dibuat dalam tindakan.

2.5 Keanggotaan Jawatankuasa adalah seperti berikut:

2.5.1 **Penasihat**

Ketua Setiausaha, Kementerian Perpaduan Negara

2.5.2 **Pengerusi**

Ketua Pengarah, JPNIN

2.5.3 **Ahli Jawatankuasa (Bahagian Dalam JPNIN)**

Timbalan Ketua Pengarah (Operasi)

Timbalan Ketua Pengarah (Perancangan Strategik)

Bahagian Perhubungan Masyarakat dan Kejiranan

Bahagian Kesepaduan Sosial dan Integrasi Nasional

Bahagian Pengurusan Perpaduan

Bahagian Keharmonian Antara Penganut Agama

2.5.4 **Ahli Jawatankuasa**

Bahagian Dasar dan Perancangan, JPNIN

Bahagian Dasar dan Hubungan Antarabangsa

Kementerian Perpaduan Negara

2.5.5 **Urus Setia Jawatankuasa**

Bahagian Dasar dan Perancangan, JPNIN

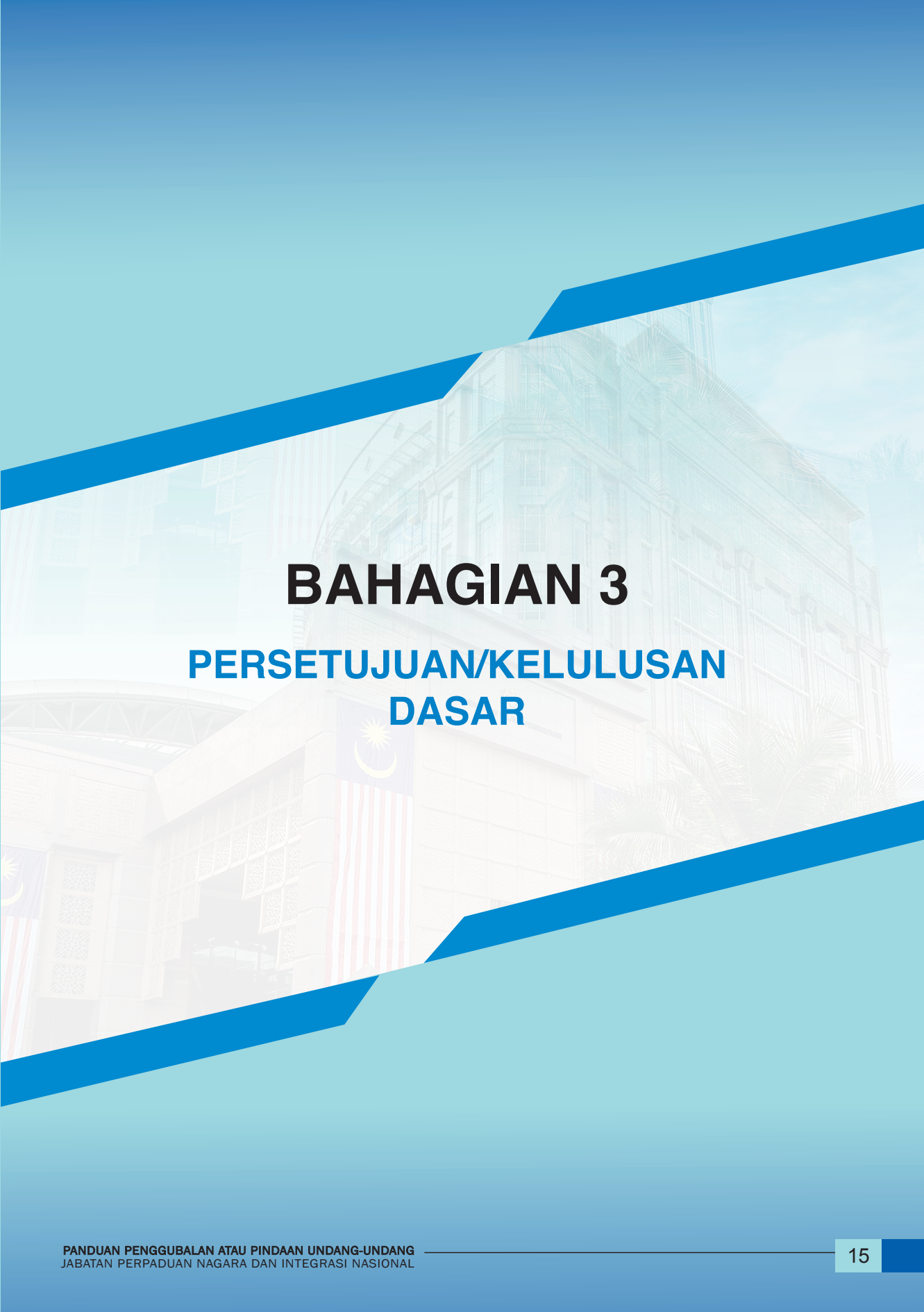
Institut Kajian dan Latihan Integrasi Nasional, JPNIN

Tahap Keutamaan Penggubalan/Pindaan Perundangan

- 2.6 Jawatankuasa Semakan dan Pengemaskinian Perundangan JPNIN hendaklah menasihati pengurusan tertinggi JPNIN mengenai tahap keutamaan sesuatu cadangan penggubalan/pindaan perundangan. Penentuan tahap keutamaan diperlukan bagi mengelakkan pembaziran masa dan guna tenaga dalam menyelesaikan isu-isu remeh, tidak produktif dan tidak mustahak. Selain itu, tindakan ini juga mampu membantu Jabatan dalam merancang pelaksanaan semua proses penggubalan/pindaan perundangan yang dipersetujui secara teratur dan terperinci.
- 2.7 Penetapan tahap keutamaan bagi pelaksanaan penggubalan/pindaan perundangan di bawah kawalan dan penyeliaan JPNIN adalah seperti dihuraikan dalam Jadual 2.

Jadual 2: Tahap - Tahap Keutamaan Kategori Penggubalan/Pindaan Perundangan

Kategori	Kriteria	Contoh
A	Perundangan yang amat kritikal yang perlu diluluskan dalam tempoh masa yang amat segera	Perkara-perkara yang mana sekiranya tidak ditangani menerusi penggubalan perundangan baharu dan/atau pindaan perundangan sedia ada mampu mengakibatkan kemudaratatan kepada negara dan/atau rakyat.
B	Perundangan yang mempunyai keutamaan tinggi	Penggubalan perundangan baharu dan/atau pindaan perundangan sedia ada demi pelaksanaan atau dan/atau memberi kesan segera kepada negara dan/atau rakyat.
C	Perundangan yang mempunyai keutamaan yang sederhana	Penggubalan perundangan baharu dan/atau pindaan perundangan sedia ada demi penambahbaikan sistem penyampaian perkhidmatan.
D	Perundangan yang mempunyai keutamaan yang rendah	Penggubalan perundangan baharu dan/atau pindaan perundangan sedia ada cuma demi menambah baik tadbir urus dalaman.

BAHAGIAN 3

PERSETUJUAN/KELULUSAN DASAR

Pengenalan

- 3.1 Setiap cadangan penggubalan/pindaan perundangan memerlukan persetujuan dasar pada peringkat atau platform yang berbeza bergantung kepada keperluan menurut peruntukan perundangan yang terpakai. Peringkat atau platform yang perlu dirujuk bagi memperoleh persetujuan dasar bagi sesuatu penggubalan/pindaan perundangan adalah seperti disenaraikan dalam Jadual di bawah:

Jadual 3: Peringkat/Platform Kelulusan Penggubalan/Pindaan Perundangan

Penggubalan/Pindaan	Peringkat/Platform
Penggubalan/pindaan perundangan yang memberi implikasi perubahan dasar dalam urusan pentadbiran jabatan.	i. Menteri ii. Mesyuarat Jemaah Menteri
Pindaan perundangan yang melibatkan perubahan teknikal (contoh pindaan borang-borang atau peraturan) dalam pelaksanaan dasar yang sedia ada.	i. Kementerian ii. Jabatan iii. Tertakluk kepada peruntukan dalam perundangan sedia ada yang terpakai.

Proses Penyediaan Kertas Dasar/Konsep

- 3.2 Cadangan penggubalan/pindaan perundangan yang telah dipersetujui akan memerlukan Bahagian di JPNIN yang mencadangkan penggubalan/pindaan perundangan berkaitan untuk mengadakan proses rundingan serta perbincangan dengan lain-lain Bahagian di JPNIN bagi membincangkan cadangan penggubalan/pindaan tersebut.
- 3.3 Setelah proses perbincangan dalaman selesai, perbincangan dengan kementerian/agensi luar yang berkaitan perlu turut dilaksanakan. Sebagai contoh bagi perkara-perkara melibatkan perundangan perlu merujuk Bahagian Hal Ehwal Undang-Undang (BHEUU).

3.4 Seterusnya setelah segala proses rundingan selesai dan kajian sewajarnya dilaksanakan, Bahagian di JPNIN yang mencadangkan penggubalan/pindaan perundangan berkaitan perlu menyediakan kertas dasar/konsep yang akan diangkat kepada Pengurusan Tertinggi JPNIN dengan tujuan akhir mendapatkan persetujuan serta kelulusan dasar daripada Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara. Kertas konsep ini antara lainnya perlu mengandungi cadangan tahap keutamaan bagi penggubalan/pindaan perundangan yang dicadangkan seperti diperincikan di perenggan 2.7.

3.5 Selain itu, kertas konsep yang dikemukakan untuk tujuan secara dasarnya harus mengandungi perkara-perkara berikut:

3.5.1 Tujuan/Syor

Kelulusan dasar yang diperlukan bagi membolehkan tindakan penggubalan/pindaan perundangan yang sewajarnya dapat dilaksanakan serta lain-lain perkara berkaitan yang memerlukan pertimbangan dan persetujuan.

3.5.2 Latar belakang

Latar belakang isu dan keterangan mengapa tindakan pentadbiran tidak dapat menangani isu tersebut dan bagaimana penggubalan/pindaan perundangan yang dicadangkan mampu untuk menangani isu perpaduan.

3.5.3 Asas Pertimbangan

- a) Keterangan mengenai keperluan penggubalan/pindaan perundangan yang dicadangkan terutamanya berhubung impak sekiranya ianya dipersetujui untuk dilaksanakan;
- b) Gerak kerja pelaksanaan cadangan penggubalan dan pindaan serta jangka masa pelaksanaan yang dijangka;
- c) Ulasan serta pandangan agensi dan lain-lain pemegang taruh yang berkaitan susulan proses rundingan yang telah dilaksanakan; dan
- d) Tahap keutamaan penggubalan/pindaan perundangan yang dicadangkan perlu turut dinyatakan dengan merujuk senarai keutamaan seperti di Jadual 2.

3.5.4 **Implikasi**

Sebarang implikasi dari segi kewangan/perundangan yang dijangka mungkin akan timbul sekiranya cadangan penggubalan/pindaan perundangan tersebut dipersetujui.

3.5.5 **Cadangan Pelan Komunikasi (sekiranya berkenaan)**

Sekiranya cadangan penggubalan/pindaan perundangan menyentuh perkara-perkara yang mungkin dianggap sensitif atau dijangka boleh menimbulkan kontroversi atau reaksi umum yang negatif. Terdapat keperluan agar satu pelan komunikasi disediakan serta diperincikan berikut;

- a) Mesej strategik yang hendak disampaikan;
- b) Jurucakap yang akan bertindak bagi pihak kementerian berhubung cadangan penggubalan/pindaan perundangan berkenaan;
- c) Kumpulan sasaran pelan komunikasi yang disediakan;
- d) Medium, aktiviti dan tempoh komunikasi; dan
- e) Nilai impak yang disasarkan

Kelulusan Dasar Jemaah Menteri/Menteri Berkaitan

- 3.6 Seperti diperincikan di perenggan 1.19, mana-mana cadangan penggubalan/pindaan perundangan ini mungkin perlu juga dirujuk kepada majlis berkaitan di peringkat Persekutuan. Perkara ini tertakluk kepada perkara dasar yang dicadangkan dengan merujuk kepada senarai peringkat/platform kelulusan penggubalan/pindaan perundangan seperti di **Jadual 3**.
- 3.7 Sekiranya cadangan pengubalan/pindaan perundangan melibatkan perundangan subsidiari, terdapat kemungkinan cadangan berkenaan cuma perlu dirujuk kepada Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara yang berkaitan. Ini tertakluk kepada peruntukan dalam perundangan sedia ada yang terpakai.
- 3.8 Walau bagaimanapun, sekiranya cadangan penggubalan/pindaan melibatkan perundangan utama serta berpotensi membawa perubahan dasar yang memberi kesan yang signifikan, kelulusan majlis berkaitan di peringkat Persekutuan dan Jemaah Menteri perlu didapatkan. Penyediaan kertas dasar/konsep bagi tujuan pembentangan kepada majlis yang berkaitan adalah tertakluk kepada ketetapan yang ditentukan oleh urus setia majlis berkenaan.
- 3.9 Manakala bagi tujuan penyediaan Memorandum Jemaah Menteri yang bertujuan memohon pertimbangan serta kelulusan dasar pelaksanaan penggubalan atau pindaan tersebut, elemen serta perkara yang perlu disertakan adalah seperti diperincikan di perenggan 3.5. Selain itu, isi kandungan dan format kertas adalah seperti ditetapkan oleh Bahagian Kabinet, Perlembagaan dan Perhubungan Antara Kerajaan (BKPP), Jabatan Perdana Menteri (JPM) menerusi Arahan-arahan Setiausaha Jemaah Menteri Bilangan 1 Tahun 2008: Panduan Penyediaan Kertas Jemaah Menteri dan Pelaksanaan Keputusan Mesyuarat Jemaah Menteri.
- 3.10 Tertakluk kepada persetujuan Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara akan dasar asas, rasional serta perincian cadangan penggubalan/pindaan perundangan tersebut, kertas dasar/konsep akan diangkat untuk pertimbangan serta persetujuan Jemaah Menteri dan majlis di peringkat Persekutuan yang berkaitan (sekiranya berkaitan).

BAHAGIAN 4

PENYEDIAAN DRAF RANG UNDANG-UNDANG

Pengenalan

- 4.1 Tertakluk kepada kelulusan peringkat/platform yang diperuntukkan kuasa untuk mempertimbangkan sebarang cadangan penggubalan/pindaan perundangan, proses penggubalan Rang Undang-Undang akan dimulakan. Bahagian Dasar dan Perancangan, JPNIN/Bahagian Dasar dan Hubungan Antarabangsa Kementerian Perpaduan Negara (KPN) akan menyelaras gerak kerja penggubalan RUU berkaitan, yang melibatkan proses menterjemah dasar yang telah dipersetujui agar menjadi kenyataan dalam bentuk undang-undang. Draf RUU dalam dwi-bahasa (Bahasa Melayu dan Bahasa Inggeris) akan disediakan oleh kementerian, dengan nasihat isu perundangan daripada PUU atau perunding (sekiranya berkenaan). Bagi cadangan penggubalan perundangan baharu, suatu jadual yang mempunyai penjelasan setiap peruntukan yang dicadangkan perlu disediakan sepertimana contoh di **Lampiran E**.
- 4.2 Manakala bagi sebarang cadangan pindaan perundangan sedia ada, suatu jadual perbandingan antara undang-undang asal dengan cadangan undang-undang pindaan perlu disediakan, sepertimana contoh di **Lampiran F**.
- 4.3 Pihak Jabatan Peguam Negara perlu dilibatkan dalam proses penyediaan draf RUU bagi memastikan penyediaan draf RUU yang mantap dan selaras dengan dasar yang telah diluluskan.

Peringkat Kajian Impak

- 4.4 Proses penggubalan/pindaan perundangan perlu melalui proses Analisis Impak Peraturan (*Regulatory Impact Analysis* - RIA) bagi memastikan perundangan baharu/pindaan mempunyai objektif yang jelas, mengambilkira opsyen terbaik berdasarkan penilaian impak kos dan faedah, di samping mengambil kira input serta pandangan daripada semua pihak berkepentingan.
- 4.5 Pelaksanaan RIA adalah berpandukan kepada Pekeliling Am Jabatan Perdana Menteri Bilangan 1 Tahun 2013: Dasar Negara bagi Pembangunan dan Pelaksanaan Peraturan.

Peringkat Semakan Rang Undang-Undang

- 4.6 Draf RUU yang telah disediakan akan dikemukakan kepada Bahagian Gubalan, Jabatan Peguam Negara untuk tujuan semakan dari segi penggubalan. Draf RUU berkenaan akan dikaji serta dianalisis dari aspek perundangan, penggubalan dan pelaksanaan.
- 4.7 Sepanjang proses semakan ini, JPNIN dan KPN akan terus-menerus berunding dengan pihak Jabatan Peguam Negara bagi menyalurkan sebarang maklumat yang diperlukan berhubung dasar yang dirancang untuk dilaksanakan serta sebarang maklumat teknikal yang berkaitan.
- 4.8 RUU yang telah dimurnikan dan dimuktamadkan oleh Jabatan Peguam Negara akan dihantar kembali kepada kementerian. Tertakluk kepada persetujuan ke atas draf yang dikemukakan, kementerian akan memulakan proses seterusnya bagi tujuan pertimbangan serta kelulusan draf RUU tersebut.

BAHAGIAN 5

PERSETUJUAN/KELULUSAN RANG UNDANG-UNDANG

Peringkat Pembentangan Rang Undang-Undang

- 5.1 Seperti diperincikan di perenggan 3.1, peringkat atau platform yang perlu dirujuk bagi memperoleh persetujuan ke atas RUU bagi sesuatu penggubalan/pindaan perundangan adalah bergantung kepada perkara dasar yang dicadangkan dengan merujuk kepada senarai peringkat/platform kelulusan penggubalan/pindaan perundangan seperti di **Jadual 3**.
- 5.2 Sekiranya cadangan penggubalan/pindaan perundangan melibatkan undang-undang utama serta berpotensi membawa perubahan dasar yang memberi kesan yang signifikan, kelulusan majlis berkaitan di peringkat Persekutuan dan Jemaah Menteri perlu diperolehi. Isi kandungan dan format Memorandum Jemaah Menteri bagi mendapatkan persetujuan ke atas RUU adalah seperti ditetapkan oleh BKPP, JPM.
- 5.3 Ulasan daripada kementerian/agensi yang berkaitan dengan cadangan penggubalan/pindaan dalam RUU tersebut perlu diperolehi sebelum memorendum berkenaan dikemukakan kepada BKPP, JPM selaku urus setia Mesyuarat Jemaah Menteri. Sekiranya berkaitan serta tertakluk kepada persetujuan dan kelulusan Jemaah Menteri, kertas pertimbangan bagi majlis di peringkat Persekutuan yang berkaitan perlu disediakan.

Persetujuan/Kelulusan Majlis di Peringkat Persekutuan yang berkaitan

- 5.4 Penyediaan kertas pertimbangan bagi tujuan pembentangan kepada majlis yang berkaitan adalah tertakluk kepada ketetapan yang ditentukan oleh urus setia majlis berkenaan. Bahan-bahan taklimat serta dokumen sampingan berkaitan perlu turut disediakan bagi tujuan pembentangan draf RUU kepada majlis berkenaan.
- 5.5 Seperti diperincikan di perenggan 1.19, sebarang perkara dasar mengenai Pindaan RUU hendaklah merujuk BHEUU, JPM.
- 5.6 Tertakluk kepada persetujuan serta kelulusan BHEUU, JPM. Kementerian akan memulakan gerak kerja bagi tujuan pemberitahuan pembentangan RUU di Parlimen.

BAHAGIAN 6

PEMBERITAHUAN/PEMBENTANGAN RANG UNDANG-UNDANG DI PARLIMEN

BAHAGIAN 6: PEMBERITAHUAN/PEMBENTANGAN RANG UNDANG-UNDANG DI PARLIMEN

- 6.1 Bagi tujuan pembentangan RUU yang telah dipersetujui ke Parlimen, kementerian perlu mengemukakan Borang Pemberitahuan Rang Undang-Undang yang ditandatangani oleh Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara. Contoh borang berkenaan adalah seperti di **Lampiran F**.
- 6.2 Borang yang telah lengkap dan ditandatangani perlu dikemukakan kepada Setiausaha Dewan Rakyat dan Dewan Negara serta turut disalinkan kepada BKPP, JPM. Seterusnya tarikh pembentangan RUU akan ditetapkan oleh pihak Parlimen Malaysia.

Pencetakan Nashkah Biru (*Blue Bill*) dan Pembentangan di Parlimen

- 6.3 Nashkah Biru atau *Blue Bill* perlu diedarkan kepada ahli-ahli Parlimen sebelum bacaan RUU kali yang pertama. Pruf pertama akan disemak serta diluluskan oleh Jabatan Peguam Negara (JPN), sebelum dicetak oleh Percetakan Nasional Malaysia Berhad.
- 6.4 RUU akan melalui proses penelitian serta perdebatan di Parlimen, seperti perincian berikut:

6.4.1 Bacaan Kali Pertama

Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara atau Timbalan Menteri Perpaduan Negara akan membaca tajuk RUU penggubalan/pindaan perundangan yang dicadangkan.

6.4.2 Bacaan Kali Kedua

RUU dibahasakan di Dewan Rakyat, dengan Dewan meneliti kepentingan serta kesan usul kepada rakyat dan Negara. Bagi bacaan ini, Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara atau Timbalan Menteri Perpaduan akan menjelaskan sebarang persoalan dan pegawai-pegawai dari kementerian terutamanya JPNIN yang mencadangkan penggubalan/pindaan perundangan berkaitan perlu hadir di Parlimen bagi membantu memberi input kepada Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara berhubung sebarang persoalan yang mungkin timbul.

Pada peringkat ini, Dewan Rakyat membincangkan perkara dasar berhubung cadangan RUU. Seterusnya Dewan Rakyat akan membuat undian sama ada menerima atau menolak cadangan RUU berkenaan.

6.4.3 Peringkat Jawatankuasa

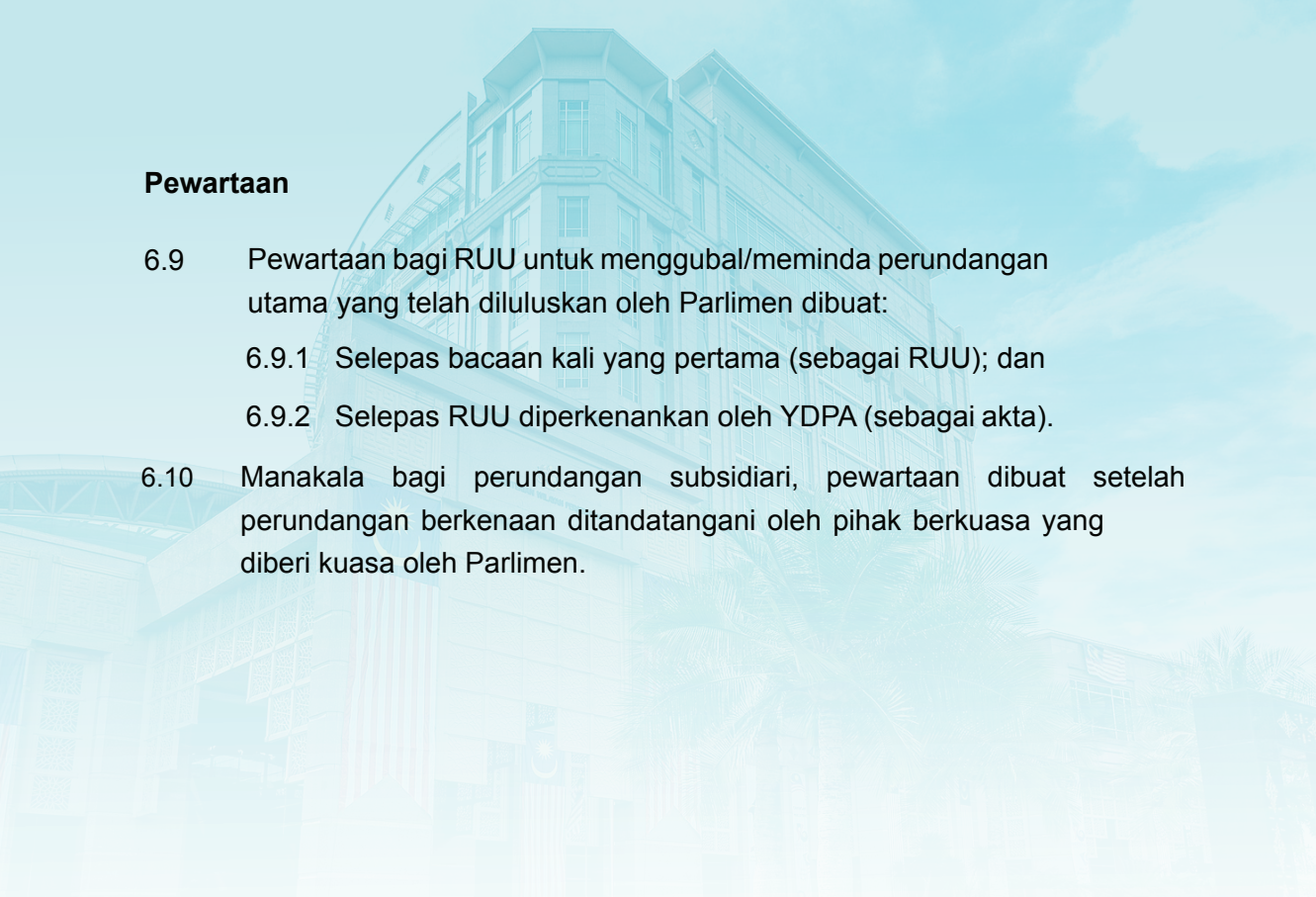
Jawatankuasa akan meneliti setiap fasal dan jadual yang terkandung dalam RUU secara terperinci dan seterusnya mencadangkan serta membuat pindaan yang bersesuaian. Pada peringkat Jawatankuasa, perkara dasar tidak boleh dibincangkan lagi.

6.4.4 Bacaan Kali Ketiga

RUU akan dibaca untuk tujuan kelulusan. Sekiranya RUU mendapat undian majoriti menyokong, ia akan diluluskan sebagai akta. Proses bacaan pertama hingga ketiga ini adalah sama bagi Dewan Rakyat dan Dewan Negara.

Kelulusan Parlimen dan Perkenan Diraja

- 6.5 Setelah diluluskan oleh Parlimen, naskhah tandatangan Yang di-Pertuan Agong (YDPA) akan disediakan. Naskhah tandatangan YDPA akan dicetak dan dibekalkan kepada Parlimen, yang akan mengemukakan naskhah RUU itu kepada pihak Istana Negara untuk mendapatkan perkenan baginda.
- 6.6 RUU berkenaan mesti ditandatangani perkenan oleh YDPA dalam masa 30 hari dari tarikh pengemukaannya kepada baginda [Fasal (4) Perkara 66 Perlembagaan Persekutuan].
- 6.7 Jika YDPA tidak memperkenankan RUU dalam masa 30 hari tersebut, maka selepas tempoh itu RUU itu disifatkan sebagai sudah diperkenankan oleh baginda. [Fasal (4A) Perkara 66 Perlembagaan Persekutuan].
- 6.8 RUU akan menjadi undang-undang apabila diperkenankan atau dianggapkan sudah diperkenankan oleh YDPA [Fasal (5) Perkara 66 Perlembagaan Persekutuan].

Pewartaan

- 6.9 Pewartaan bagi RUU untuk menggubal/meminda perundangan utama yang telah diluluskan oleh Parlimen dibuat:
 - 6.9.1 Selepas bacaan kali yang pertama (sebagai RUU); dan
 - 6.9.2 Selepas RUU diperkenankan oleh YDPA (sebagai akta).
- 6.10 Manakala bagi perundangan subsidiari, pewartaan dibuat setelah perundangan berkenaan ditandatangani oleh pihak berkuasa yang diberi kuasa oleh Parlimen.

BAHAGIAN 7

PEMAKAIAN

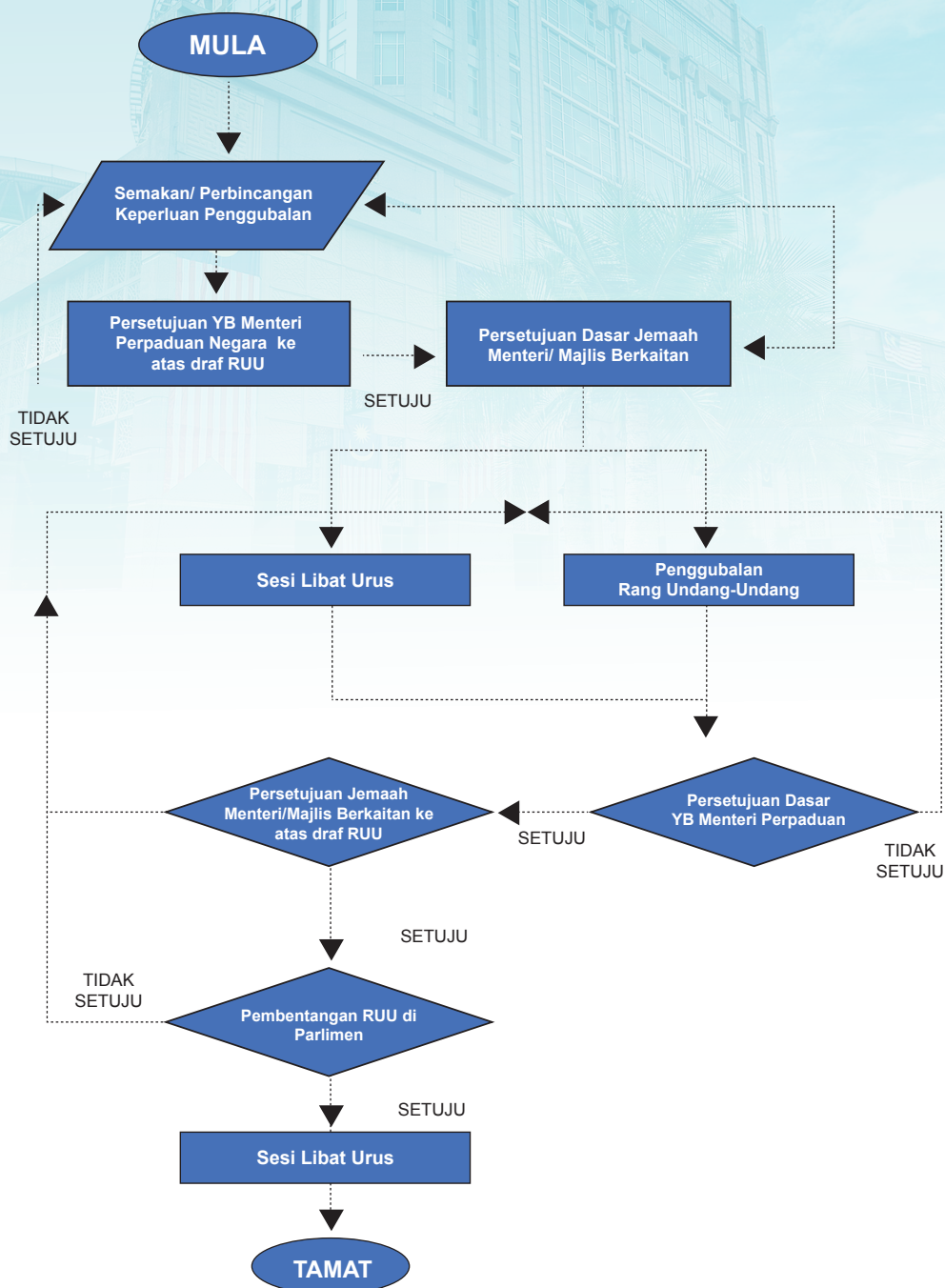
Tarikh Kuat Kuasa dan Pemakaian Panduan

- 7.1 Pemakaian panduan ini adalah berkuatkuasa serta merta.
- 7.2 Sebarang perubahan kepada panduan ini akan dimaklumkan dan dikemaskinikan dari semasa ke semasa.

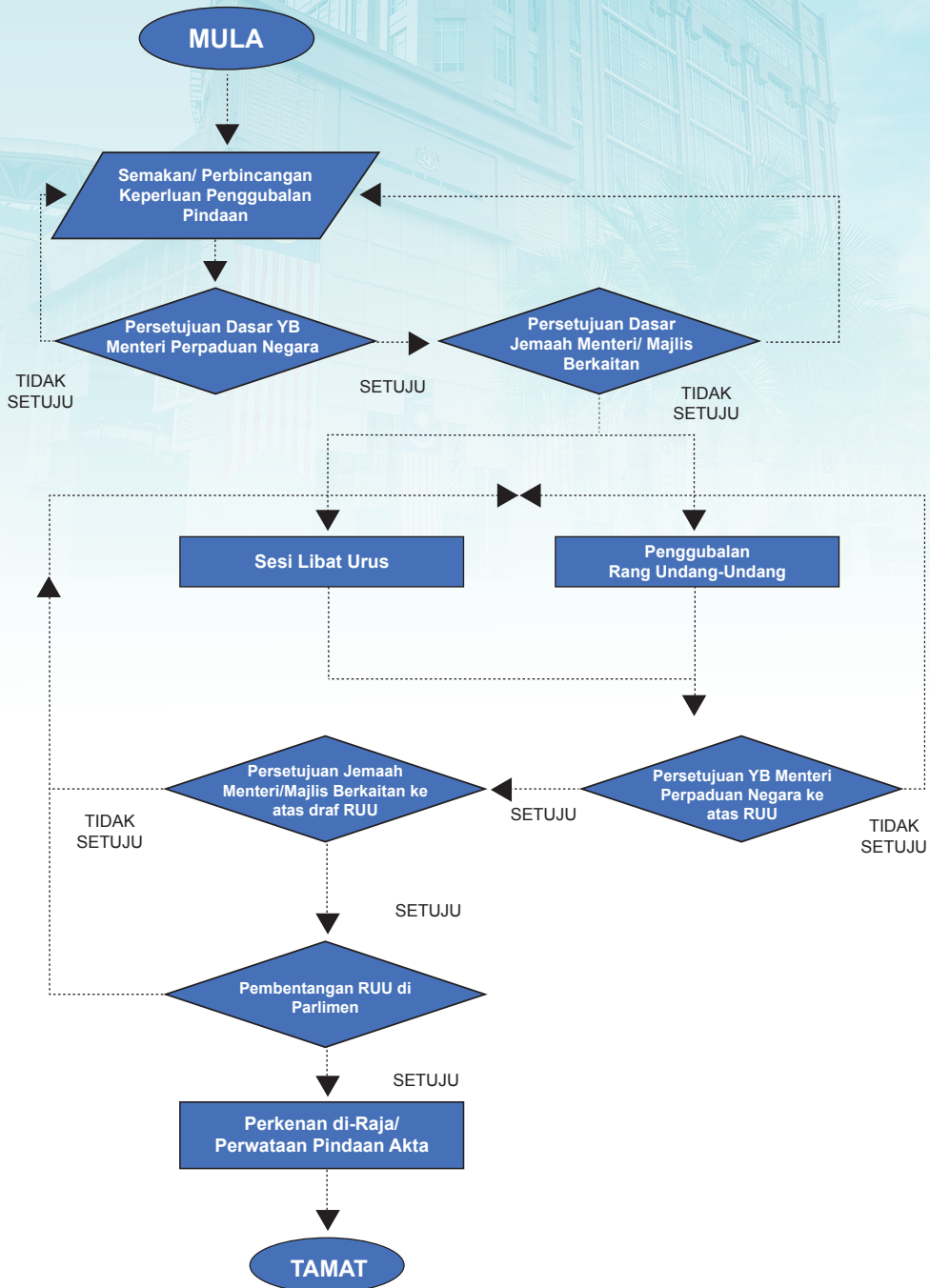

LAMPIRAN

CARTA ALIR PROSES PENGUBALAN PERUNDANGAN

CARTA ALIR PROSES PINDAAN PERUNDANGAN

[illegible]

Contoh Jadual Cadangan Penggubalan Perundangan Baharu

BIL.	CADANGAN PERUNTUKAN	ASAS-ASAS PERAKUAN DAN CATATAN
1.	[Nombor seksyen] [Tajuk seksyen] (1) [Cadangan peruntukan]:	Peruntukan ini akan menetapkan Peruntukan ini akan membolehkan

Contoh Jadual Cadangan Pindaan Perundangan

BIL.	PERUNTUKAN YANG AKAN DIPINDA	SEBUTAN PERUNTUKAN YANG SEDIA ADA	SEBUTAN PERUNTUKAN YANG DICADANGKAN	ASAS-ASAS PERAKUAN DAN CATATAN
1.	Seksyen xx	xx.[Tajuk seksyen] (1) [peruntukan asal]:	xx. [Tajuk seksyen] (2) [Cadangan pindaan]:	Cadangan pindaan ini akan memasukkan peruntukan Pindaan ini dilihat akan menambahbaik

Contoh Borang Pemberitahuan Rang Undang-Undang

Setiausaha Dewan Rakyat
Setiausaha Dewan Negara
Bangunan Parlimen
50680 KUALA LUMPUR

(1) TAJUK RINGKAS

Bahasa Kebangsaan:

(Bahasa Inggeris):

(2) TAJUK PANJANG

Bahasa Kebangsaan:

(Bahasa Inggeris):

(3) NASKHAH YANG SAH:

+ Bahasa Malaysia/
+ Bahasa Inggeris

(4) NASKHAH-NASKHAH YANG
BOLEH DIDAPATI:

+ Bahasa Malaysia/
+ Bahasa Inggeris
+ Kedua-dua Bahasa

(5) AKAN DIBENTANGKAN
(BACAAN PERTAMA)

(i) Pada:

(ii) Oleh:

(6) + AKAN DIBACAKAN KALI YANG KEDUA DAN KETIGA/AKAN DIBACAKAN
KALI YANG KEDUA DAN DISERAHKAN KEPADA JAWATANKUASA PILIHAN

(i) Pada: Mesyuarat yang sama +/- kemudian

(ii) Oleh:

(7) TARIKH DIPEROLEHI PERSETUJUAN JEMAAH MENTERI

Tandatangan (.....)
Menteri

+ Potong mana-mana yang tidak dikehendaki.

s.k

- (1) Ketua Setiausaha Negara
Bahagian Kabinet
Perlembagaan dan Perhubungan Antara Kerajaan
Jabatan Perdana Menteri
Blok Timur, Aras 4, Presint 1
62502 PUTRAJAYA
- (2) Peguam Negara
Jabatan Peguam Negara
Bahagian Gubalan
No. 45, Persiaran Perdana
Presint 4, Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
62100 PUTRAJAYA

KEMENTERIAN PERPADUAN NEGARA
JABATAN PERPADUAN NEGARA
DAN INTEGRASI NASIONAL

INSTITUT KAJIAN DAN LATIHAN
INTEGRASI NASIONAL

Aras 7-10, Blok E2, Kompleks E
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan, 62502 Putrajaya
Tel : +(6) 03-8883 7000
Tel : +(6) 03-8000 8000 (MyGCC)
Faks : +(6) 03-8888 8584